

Imię

1 Zaznacz poprawne dokończenie zdań dotyczących przebiegu granic Europy. (... / 2 p.)

1. Granica między Europą a Azją przebiega wzdłuż
 A. podnóża gór Uralu oraz wybrzeży Morza Kaspijskiego B. podnóża gór Uralu, rzeki Wołgi i wybrzeży Morza Czarnego.
 2. Na południu Europę od Afryki oddzielają
 A. Morze Czarne i cieśnina Bosfor. B. Morze Śródziemne i Cieśnina Gibraltarska.

2 Przyporządkuj opisom krajobrazu regionów europejskich (1–3) odpowiednie nazwy regionów wybrane spośród podanych (A–E). (... / 3 p.)

1. Jest to najwyższe pasmo górskie w Europie. Rozciąga się od Węgier po Francję. Górne partie tych gór są pokryte lodowcami górskimi, na których można niemal przez cały rok uprawiać narciarstwo zjazdowe. A. Pojezierze Fińskie
2. Ten region znajduje się na wschodzie Europy, głównie na terenie Rosji. Jego obszar jest położony poniżej poziomu morza. Na obszarze tej krainy znajduje się ujście najdłuższej rzeki Europy – Wołgi. B. Nizina Nadkaspijska
3. Ten region cechuje się malowniczym krajobrazem, który powstał w wyniku działalności lądolodu. Występują tam liczne zalesione wzniesienia i rozległe jeziora. Jednym z nich jest największe jezioro w Europie – Ładoga. C. Alpy
- D. Wyżyna Bawarska
 E. Góry Skandynawskie

3 Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa. (... / 3 p.)

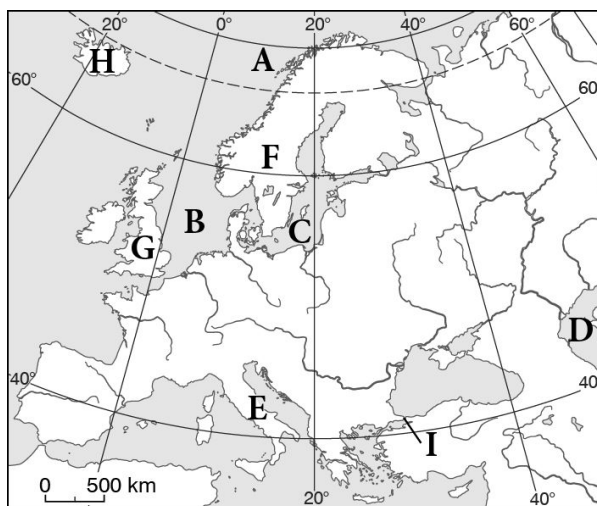
1.	Półwysep Iberyjski leży na zachodzie Europy i jest oblewany wodami Oceanu Atlantyckiego.	P	F
2.	Największym archipelagiem w Europie są Wyspy Alandzkie.	P	F
3.	Linia brzegowa Europy jest bardzo urozmaicona.	P	F
4.	Na południu Europę oblewają wody Oceanu Atlantyckiego, a na północy – Oceanu Arktycznego.	P	F

4 Rozpoznaj opisane obiekty geograficzne, które wchodzą w skład linii brzegowej Europy. Podaj ich nazwy. (... / 4 p.)

- A. To morze oddziela Europę od Azji. W europejskiej części jego wybrzeża leżą Bułgaria i Rumunia.
 B. Ten duży półwysep znajduje się na południu Europy. Swym kształtem przypomina but.
 C. Jest to jedna z większych wysp europejskich. Jej zachodnie wybrzeża oblewa Ocean Atlantycki, a wschodnie – Morze Irlandzkie.
 D. Ta cieśnina oddziela Europę od Afryki. Prowadzi przez nią droga morska z Morza Śródziemnego na Atlantyk.

5 Podaj nazwy obiektów, które oznaczono na mapie literami A–I.

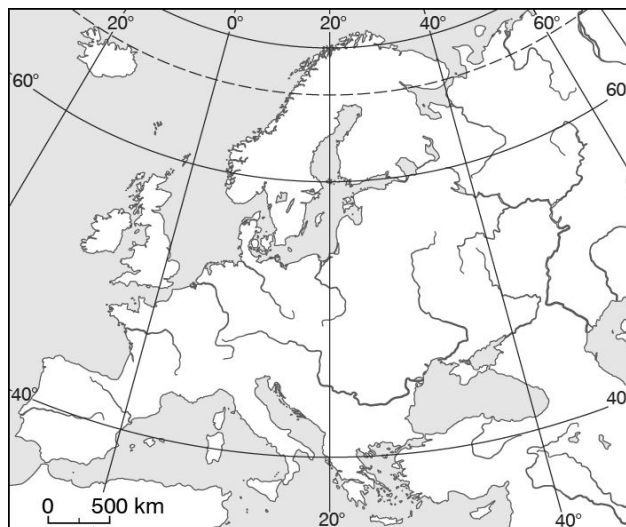
- A. _____ (ocean).
 B. _____ (morze).
 C. _____ (morze).
 D. _____ (morze).
 E. _____ (półwysep).
 F. _____ (półwysep).
 G. _____ (wyspa).
 H. _____ (wyspa).
 I. _____ (cieśnina).

(... / 4 p.)

6 Na podstawie współrzędnych geograficznych rozpoznaj obiekty geograficzne, które tworzą linię brzegową Europy. Podaj ich nazwy.

- A. 54°N, 1°W (wyspa): _____
 B. 40°N, 16°E (półwysep): _____
 C. 60°N, 20°E (morze): _____
 D. 76°N, 20°E (ocean): _____

(... / 4 p.)

7 Uzupełnij zdanie. Zaznacz odpowiedzi A lub B oraz 1 lub 2.

W Europie trzęsienia ziemi i wulkany występują najczęściej

(... / 1 p.)

A.	na Islandii,	ponieważ na jej obszarze płyty litosfery	1.	afrykańska i eurazjatycka nasuwają się na siebie.
B.	w Wielkiej Brytanii,		2.	eurazjatycka i północnoamerykańska odsuwają się od siebie.

8 Przyporządkuj terminom (1–3) odpowiednie opisy wybrane spośród podanych (A–D).

1. Lawa.	A. Skąły, które występują w postaci płynnej pod powierzchnią ziemi.
2. Gejzer.	B. Stopione skąły, które wypływają na powierzchnię ziemi.
3. Bazalt.	C. Źródło, które wyrzuca gorącą wodę pod ciśnieniem na dużą wysokość.
	D. Czarna skąła, która powstaje z szybko zastygającej lawy.

(... / 3 p.)

9 Spośród wymienionych elementów środowiska przyrodniczego wybierz i skreśl ten, który nie występuje na Islandii.

lasy liściaste, wodospady, lodowce, wulkany, gorące źródła, bazalt

(... / 1 p.)

10 Uzupełnij zdania.

Proces, podczas którego magma i inne substancje wydobywają się z wulkanu na powierzchnię ziemi, nazywamy _____. Nagły ruch mas skalnych, który jest spowodowany przemieszczaniem się płyt litosfery, to _____.

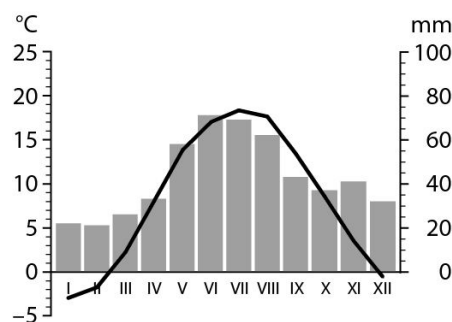
(... / 1 p.)

- 11** Połącz nazwy atrakcji turystycznych znajdujących się na Islandii (1–3) z odpowiednimi opisami (A–C). (... / 2 p.)
1. Eyjafjallajökull
 2. Strokkur
 3. Bláa Lónið (Błękitna Laguna)
- A. Kąpielisko, w którym można korzystać z kąpieli w wodach pochodzących z gorących źródeł.
 - B. Wulkan, którego wybuch w 2010 roku spowodował duże utrudnienia w komunikacji lotniczej na terenie prawie całej Europy.
 - C. Gejzer, który co kilka minut wyrzuca gorącą wodę na wysokość około 30 m.

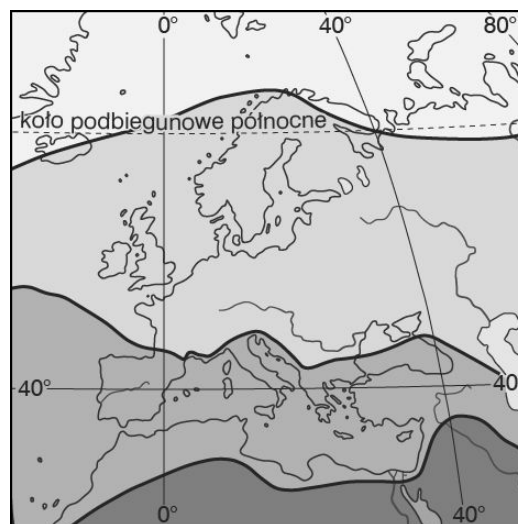
- 12** Uczennice rozmawiają o trzęsieniach ziemi. Skreśl błędną wypowiedź. Uzasadnij swój wybór. (... / 2 p.)
- Julia:** Na szczęście w Polsce trzęsienia ziemi występują rzadko.
- Małgosia:** Jeśli w czasie trzęsienia ziemi znajdujesz się w budynku, powinieneś stanąć w drzwiach albo schować się pod biurko.
- Ada:** Trzęsienia ziemi występują tylko wtedy, gdy w pobliżu wybucha wulkan.
- Mirka:** Kasia jedzie na wakacje do Włoch, dlatego powinna wiedzieć, jak się zachować w czasie trzęsienia ziemi.

- 13** Uzupełnij zdania na podstawie informacji odczytanych z zamieszczonego wykresu klimatycznego. (... / 3 p.)

Najwyższe temperatury powietrza panują od _____ do _____. Wynosi ona około ____ °C. Najniższa temperatura występuje od _____ do _____ i wynosi około ____ °C. Opady są najwyższe w miesiącach _____, a najniższe – w miesiącach _____. Na podstawie tych informacji można stwierdzić, że klimatogram wykonano dla miejscowości leżącej w strefie klimatów _____.

- 14** Zaznacz poprawne dokończenie zdania. (... / 1 p.)
- Europa leży w trzech strefach klimatycznych:

- A. umiarkowanej, podzwrotnikowej, zwrotnikowej.
- B. okołobiegunowej, umiarkowanej, zwrotnikowej.
- C. okołobiegunowej, umiarkowanej, podzwrotnikowej.

- 15** Rozpoznaj strefy klimatyczne na podstawie opisu. Zapisz ich nazwy. (... / 2 p.)
- A. Przez większą część roku w tej strefie panuje ujemna temperatura powietrza, ponieważ promienie słoneczne padają pod niewielkim kątem. Opady są niewielkie, głównie pada śnieg. _____
 - B. W tej strefie lata są upalne i suche, a zimy – łagodne i deszczowe. _____

16 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(... / 1 p.)

W klimacie podzwrotnikowym występują

- A. krzewiaste sucholubne zarośla, zwane makią.
- B. lasy liściaste i mieszane strefy umiarkowanej.
- C. porośnięte trawą stepy, które zakwitają na wiosnę.
- D. krzewinki, mchy i porosty oraz karłowate drzewa, czyli tundra.

17 Podaj nazwę strefy klimatycznej, w której występuje opisana roślinność.

(... / 1 p.)

Tajga to lasy, w których przeważają drzewa iglaste. Ich liście przekształciły się w szpilki, które są osłonięte woskiem dla ochrony przed mrozem i upałem. Dzięki temu te drzewa są przystosowane zarówno do niskich temperatur panujących zimą, jak i do wysokich, które panują latem. Roślinność, którą opisano, przeważa w strefie klimatów _____.

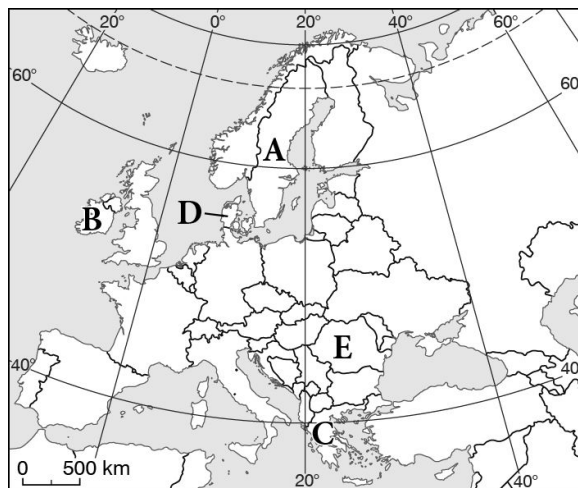
18 Wyjaśnij, dlaczego nawet latem na wycieczkę górską trzeba zabrać dodatkową ciepłą odzież chroniącą przed deszczem i wiatrem.

(... / 2 p.)

19 Podaj nazwy państw, które zaznaczono na mapie konturowej Europy literami A–E.

(... / 3 p.)

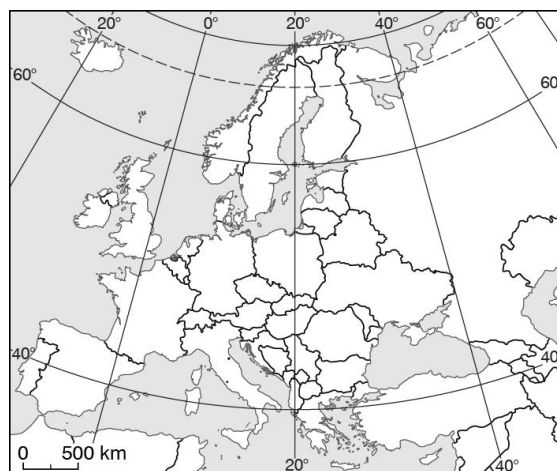
- A. _____
- B. _____
- C. _____
- D. _____
- E. _____

20 Odszukaj na mapie punkty X, Y i Z, których współrzędne geograficzne podano poniżej. Zapisz nazwy państw, na których obszarze znajdują się te punkty.

(... / 3 p.)

- Punkt X (50°N, 3°E): _____
- Punkt Y (40°N, 5°W): _____
- Punkt Z (50°N, 30°E): _____

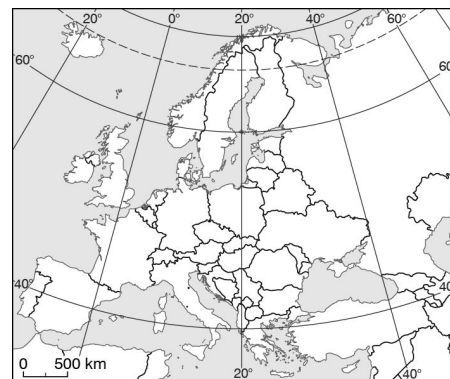
21 Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

(... / 2 p.)

1.	Włochy leżą na Półwyspie Skandynawskim.	P	F
2.	Łotwa sąsiaduje z Litwą.	P	F
3.	Słowenia graniczy z Polską od południa.	P	F

22

Wymień nazwy państw, przez które przejeżdżamy, kiedy podróżujemy samochodem najkrótszą drogą ze Szczecina do Hiszpanii.

(... / 1 p.)

23

Maciek i Janek rozmawiają o konieczności posiadania paszportu w czasie podróży po Europie. Ustal, który z chłopców ma rację. Uzasadnij swój wybór.

Maciek: W wakacje jedziemy do Włoch. Ten kraj należy do Unii Europejskiej, dlatego nie musimy mieć paszportu, żeby przekroczyć jego granicę. W drodze do Włoch będziemy przejeżdżać przez Szwajcarię. W tym kraju także nie będę potrzebował paszportu.

Janek: Uważam, że nie masz racji. Szwajcaria nie należy do Unii Europejskiej, dlatego w tym kraju będziesz potrzebował paszportu.

Rację ma _____, ponieważ Szwajcaria _____.

(... / 2 p.)

24 Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

(... / 4 p.)

1.	Powstanie w 1951 r. Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali uznaje się za początek zjednoczenia państw europejskich w UE.	P	F
2.	Wspólna waluta – euro – obowiązuje w Szwecji, Czechach i Niemczech.	P	F
3.	Kraje należące do Unii Europejskiej muszą przestrzegać wspólnych norm prawnych, na przykład utrzymywać jednakowe ceny żywności i jednakową wysokość wynagrodzeń dla pracowników czy chronić te same gatunki roślin i zwierząt.	P	F
4.	Kraje słabiej rozwinięte czerpią korzyści z przynależności do Unii Europejskiej, na przykład otrzymują środki finansowe na rozbudowę dróg czy kursy języków obcych.	P	F

25 Na podstawie danych z tabeli oceń, czy poniższe zdania zawierają prawdziwe informacje. Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

(... / 2 p.)

Państwo	Liczba ludności [tys. osób]	Powierzchnia [tys. km ²]	Gęstość zaludnienia [osoby/km ²]
Polska	38 116	312,7	122
Finlandia	5 492	390,9	14
Belgia	11 297	30,5	370

1.	Spośród państw wymienionych w tabeli Belgia ma największą liczbę ludności.	P	F
2.	Najmniejszą gęstość zaludnienia ma kraj o największej powierzchni.	P	F
3.	Im mniejsza powierzchnia kraju, tym większa gęstość zaludnienia.	P	F
4.	Powierzchnia Polski jest ponad 10 razy większa od powierzchni Belgii.	P	F

26 Ustal, których krajów dotyczą opisy (A–D). Wpisz odpowiednie nazwy wybrane spośród podanych.

(... / 4 p.)

Islandia, Hiszpania, Monako, Holandia

A. Ten kraj jest gęsto zaludniony. Jego powierzchnia jest niewielka. Osiedlaniu się sprzyjają tam korzystne ukształtowanie terenu i rozwinięta gospodarka. _____

B. Ten kraj jest słabo zaludniony. Panują tam niekorzystne warunki klimatyczne, a zimą dni są bardzo krótkie. _____

C. Ten kraj jest średnio zaludniony. Ma dość dużą powierzchnię. Panuje tam korzystny klimat, a gospodarka jest rozwinięta. _____

D. Ten kraj ma bardzo dużą gęstość zaludnienia. Należy do najmniejszych państw europejskich. _____

27 Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

(... / 4 p.)

1.	Liczba ludności Europy wynosi ponad 7 miliardów ludzi.	P	F
2.	Liczba ludności Europy rośnie bardzo szybko.	P	F
3.	Europejskie rodziny rzadko są wielodzietne, czyli mają troje lub więcej dzieci.	P	F
4.	W Europie żyje coraz więcej osób starszych, powyżej 65 roku życia.	P	F

28 Zaznacz zdania, w których opisano przyczyny starzenia się społeczeństw w Europie.

(... / 2 p.)

A. Miasta stają się coraz bardziej zatłoczone, ponieważ coraz więcej ludzi się do nich przeprowadza.

B. Rośnie długość życia ludzi dzięki coraz lepszej opiece medycznej.

C. Rodzi się mniej dzieci, ponieważ ludzie zakładają rodziny później niż dawniej.

D. Rodzi się więcej chłopców niż dziewczynek.

29 Zaznacz zdania, w których opisano skutki starzenia się społeczeństw w Europie.

(... / 2 p.)

A. Dochody państwa maleją, ponieważ więcej osób otrzymuje emerytury.

B. Konieczność budowania nowych żłobków i przedszkoli dla dzieci, którymi nie mogą zajmować się pracujące babcie.

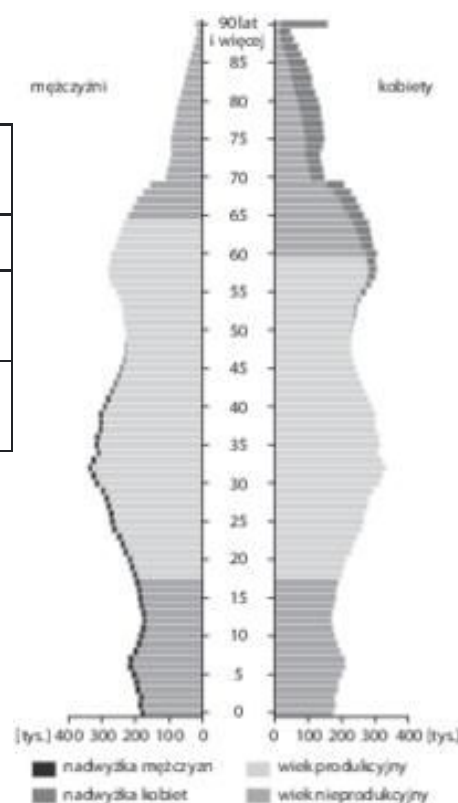
C. Rosną wydatki na leczenie osób starszych i opiekę nad nimi.

D. Ludność przenosi się ze wsi do miast oraz z obszarów górskich na niziny.

30 Oceń na podstawie załączonej piramidy wieku dla Polski, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

(... / 2 p.)

1.	Jest więcej mężczyzn, którzy mają 50 lat, niż mężczyzn, którzy mają 30 lat.	P	F
2.	Wśród osób najstarszych przeważają kobiety.	P	F
3.	W dolnej części wykresu można odczytać liczbę osób w danym wieku podaną w tysiącach.	P	F
4.	Jest więcej dwuletnich chłopców niż dwuletnich dziewczynek.	P	F

31 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(... / 1 p.)

Emigrant to

A. osoba, która wyjechała z danego kraju.

B. osoba, która przyjechała do danego kraju.

- 32** Przeczytaj wypowiedzi migrantów. Następnie zapisz właściwe przyczyny migracji wybrane spośród podanych poniżej. (... / 2 p.)

niska jakość życia i brak pracy, wojny, ograniczony dostęp do żywności i wody

- A. Kiedy nasz dom został zbombardowany, musieliśmy zostawić wszystko i uciec z naszego miasta do Europy. _____
- B. Kolejne susze sprawiły, że w naszym kraju nie mieliśmy co jeść. Dlatego zdecydowaliśmy się poszukać gdzie indziej miejsca do życia. _____
- C. W naszej okolicy nie było pracy dla mamy. Kiedy tata też stracił pracę, rodzice postanowili wyjechać z nami do sąsiedniego kraju, aby tam znaleźć zatrudnienie i zapewnić nam lepsze warunki do życia.
- _____

- 33** Podkreśl nazwy krajów emigracyjnych, czyli takich, z których więcej ludzi wyjeżdża, niż się do nich przeprowadza. (... / 2 p.)

Belgia, Białoruś, Łotwa, Norwegia, Hiszpania, Polska, Rumunia, Francja

- 34** Marcin wyjeżdża z rodzicami na stałe do Kanady. Jego kolega twierdzi, że Marcin będzie tam emigrantem. Oceń, czy kolega Marcina ma rację? Uzasadnij odpowiedź. (... / 2 p.)

- 35** Zaznacz zdania, w których opisano korzyści wynikające z przyjmowania migrantów. (... / 1 p.)

- A. Wielu mieszkańców krajów, które przyjmują migrantów, obawia się ich odmienności.
- B. Migranci znajdują zatrudnienie w zawodach, których nie chcą wykonywać mieszkańcy danego kraju.
- C. Mieszkańcy krajów przyjmujących migrantów mogą spróbować potraw pochodzących z krajów, z których przybyli migranci.
- D. Wielu migrantów ma trudności z nauką języka kraju, do którego przybyli, oraz z przystosowaniem się do europejskich zwyczajów i praw.

- 36** W każdym z zestawów (A–C) skreśl nazwę narodu, który nie pasuje do danej grupy ludów. Następnie zapisz, do której grupy ludów należy ten naród. (... / 3 p.)

- A. Ludy słowiańskie: Czesi, Słowacy, Anglicy, Chorwaci.
_____ należą do ludów _____.
- B. Ludy romańskie: Włosi, Hiszpanie, Polacy, Francuzi.
_____ należą do ludów _____.
- C. Ludy germańskie: Niemcy, Szwedzi, Austriacy, Portugalczycy.
_____ należą do ludów _____.

- 37** Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa. (... / 2 p.)

1.	Londyn jest stolicą Unii Europejskiej.	P	F
2.	Londyn leży nad Sekwaną.	P	F
3.	Sporą część mieszkańców Londynu stanowią Azjaci.	P	F
4.	Dzielnica biznesowa Londynu nazywa się City.	P	F

- 38** Na zdjęciu przedstawiono jedną z atrakcji turystycznych Londynu. Zaznacz jej nazwę. (... / 1 p.)

- A. Pałac w Wersalu.
- B. Tower Bridge.
- C. Kanał La Manche.
- D. Pałac Buckingham.

39 Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

(... / 2 p.)

1.	Największe i najbardziej znane paryskie lotnisko nazywa się Heathrow.	P	F
2.	Paryż jest uważany za światową stolicę sztuki i mody.	P	F
3.	Turyści przyjeżdżający do Paryża mogą zwiedzić jedno z największych muzeów na świecie – Luwr.	P	F
4.	Paryż ma więcej mieszkańców niż stolica Polski – Warszawa.	P	F

40 Do poniższych stwierdzeń na temat Paryża i Londynu (1–3) dobierz właściwe uzasadnienia wybrane spośród podanych (A–D).

(... / 3 p.)

1. Paryż i Londyn to ważne węzły komunikacyjne, ponieważ...
2. Paryż i Londyn stanowią centra turystyczne, ponieważ...
3. Paryż i Londyn są nazywane światowymi metropoliami, ponieważ...
- A. są ośrodkami gospodarczymi i kulturalnymi o międzynarodowym zasięgu.
B. ich lotniska obsługują rocznie największą liczbę pasażerów w Europie.
C. należą do największych miast w Europie.
D. odwiedza je kilkadziesiąt milionów turystów rocznie.

41 Dokończ zdania, w których porównano Paryż i Londyn.

(... / 4 p.)

- A. Paryż leży nad Loarą i Sekwaną, a Londyn – nad _____.
B. Paryż jest uznawany za centrum kultury i sztuki, a Londyn – za centrum _____.
C. Mieszkańcy Paryża najczęściej mówią po francusku, a Londynu – po _____.
D. Paryż jest stolicą Francji, a Londyn – _____.

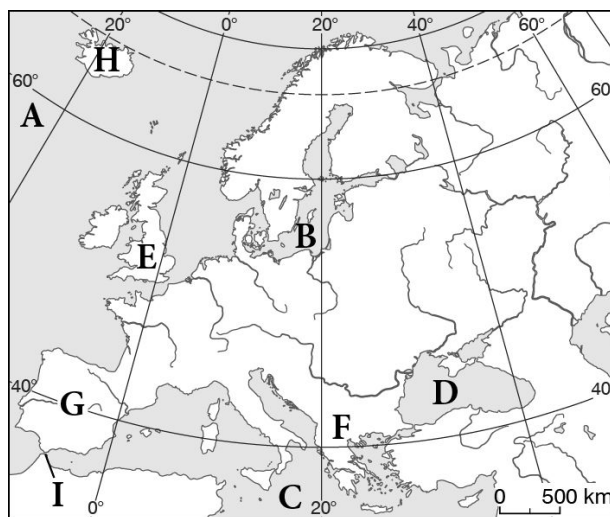
42 Maria przygotowuje prezentację na temat Paryża, w którym mieszkała przez kilka miesięcy. **Podkreśl nazwy obiektów, których fotografie Maria może wykorzystać w swojej pracy.**

(... / 2 p.)

*lotnisko Charles de Gaulle, pałac westminsterski, City, katedra Notre Dame,
pałac Buckingham, Montmartre*

5 Podaj nazwy obiektów, które oznaczono na mapie literami A–I.

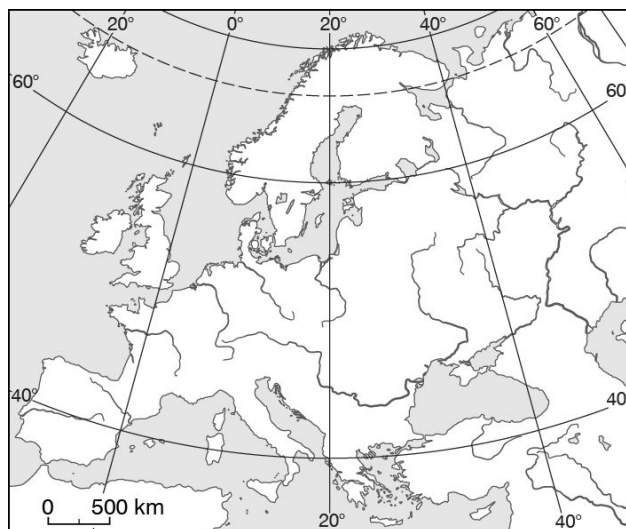
- A. _____ (ocean).
 B. _____ (morze).
 C. _____ (morze).
 D. _____ (morze).
 E. _____ (wyspa).
 F. _____ (półwysep).
 G. _____ (półwysep).
 H. _____ (wyspa).
 I. _____ (cieśnina).

(... / 4 p.)

6 Na podstawie współrzędnych geograficznych rozpoznaj obiekty geograficzne, które tworzą linię brzegową Europy. Podaj ich nazwy.

- A. 40°N, 22°E (półwysep): _____
 B. 43°N, 30°E (morze): _____
 C. 65°N, 20°W (wyspa): _____
 D. 36°N, 5°W (cieśnina): _____

(... / 4 p.)

7 Uzupełnij zdanie. Zaznacz odpowiedzi A lub B oraz 1 lub 2.

W Europie trzęsienia ziemi i wulkany występują najczęściej

(... / 1 p.)

A.	w środkowej części kontynentu,	ponieważ na tym obszarze płyty litosfery	1.	afrykańska i eurazjatycka nasuwają się na siebie.
B.	na południu kontynentu,		2.	eurazjatycka i północnoamerykańska odsuwają się od siebie.

8 Przyporządkuj terminom (1–3) odpowiednie opisy wybrane spośród podanych (A–D).

1. Gejzer.	A. Stopione skały, które wypływają na powierzchnię ziemi.
2. Magma.	B. Skały, które występują w postaci płynnej pod powierzchnią ziemi.
3. Bazalt.	C. Czarna skała, która powstaje z szybko zastygającej lawy.
	D. Źródło, które wyrzuca gorącą wodę pod ciśnieniem na dużą wysokość.

(... / 3 p.)

9 Spośród wymienionych elementów środowiska przyrodniczego wybierz i skreśl ten, który nie występuje na Islandii.

bazalt, lodowce, wodospady, wulkany, gorące źródła, roślinność śródziemnomorska

(... / 1 p.)

10 **Uzupełnij zdania.**

(... / 1 p.)

Nagły ruch mas skalnych, który jest spowodowany przemieszczaniem się płyt litosfery, to _____ . Proces, podczas którego magma i inne substancje wydobywają się z wulkanu na powierzchnię ziemi, nazywamy _____ .

11 **Połącz nazwy atrakcji turystycznych znajdujących się na Islandii (1–3) z odpowiednimi opisami (A–C).**

(... / 2 p.)

1. Seljalandsfoss	A. Kąpielisko, w którym można korzystać z kąpieli w wodach pochodzących z gorących źródeł.
2. Seljalandsfoss	B. Wulkan, którego stożek osiąga wysokość niemal 1500 m n.p.m.
3. Hekla.	C. Wodospad, który słynie z tego, że turyści mogą przejść między skałami a ścianą spadającej wody.

12 **Uczniowie rozmawiają o trzęsieniach ziemi. Skreśl błędną wypowiedź. Uzasadnij swój wybór.**

(... / 2 p.)

Jurek: W Polsce też występują trzęsienia ziemi. Są one o wiele słabsze niż w innych częściach świata, ponieważ Polska leży daleko do granic płyt litosfery.

Mateusz: Trzęsienia ziemi występują tylko wtedy, gdy w pobliżu wybucha wulkan.

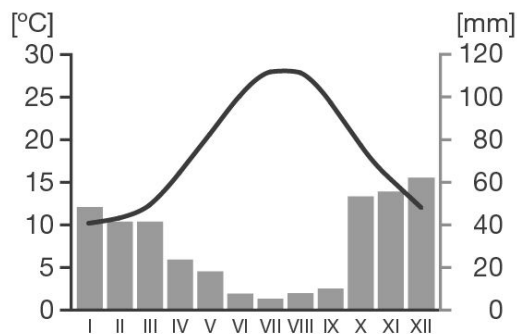
Adam: Wojtek leci odwiedzić rodzinę na Islandii, dlatego powinien wiedzieć, jak się zachować w czasie trzęsienia ziemi.

Staś: W czasie trzęsienia ziemi powinieneś stanąć w rozkroku w drzwiach. W ten sposób uchronisz się przed spadającymi elementami budynku.

13 **Uzupełnij zdania na podstawie informacji odczytanych z zamieszczonego wykresu klimatycznego.**

(... / 3 p.)

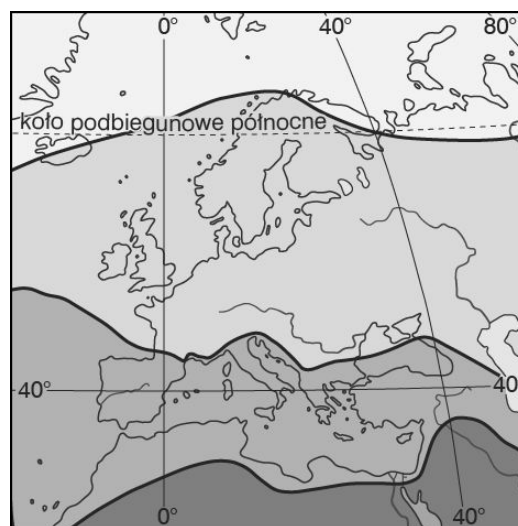
Najwyższe temperatury powietrza panują od _____ do _____. Wynosi ona około _____ °C. Najniższa temperatura występuje od _____ do _____ i wynosi około _____ °C. Opady są najwyższe w miesiącach _____, a najniższe – w miesiącach _____ .
Na podstawie tych informacji można stwierdzić, że klimatogram wykonano dla miejscowości leżącej w strefie klimatów _____ .

14 **Zaznacz poprawne dokończenie zdania.**

(... / 1 p.)

Europa leży w trzech strefach klimatycznych:

- A. okołobiegunowej, umiarkowanej, zwrotnikowej.
- B. okołobiegunowej, umiarkowanej, podzwrotnikowej.
- C. umiarkowanej, podzwrotnikowej, zwrotnikowej.

15 **Rozpoznaj strefy klimatyczne na podstawie opisu. Zapisz ich nazwy.**

(... / 2 p.)

- A. Ta strefa obejmuje największą część obszaru Europy. W jej obrębie wydzielono grupę klimatów ciepłych i grupę klimatów chłodnych. _____
- B. Przez większą część roku w tej strefie panuje ujemna temperatura powietrza, ponieważ promienie słoneczne padają pod niewielkim kątem. Opady są niewielkie, głównie pada śnieg. _____

16 Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

(... / 1 p.)

W klimacie okołobiegunowym występują

- A. krzewiaste sucholubne zarośla, zwane makią.
- B. lasy liściaste i mieszane strefy umiarkowanej.
- C. porośnięte trawą stepy, które zakwitają na wiosnę.
- D. krzewinki, mchy i porosty oraz karłowate drzewa, czyli tundra.

17 Podaj nazwę strefy klimatycznej, w której występuje opisana roślinność.

(... / 1 p.)

Makia to niskie krzewiaste zarośla. Składają się z roślin, które są przystosowane do przetrwania upałów i suszy w okresie letnim. Mają one grube liście, w których utrzymują wodę zmagazynowaną w czasie zimowych opadów.

Roślinność, którą opisano, można spotkać w strefie klimatów _____.

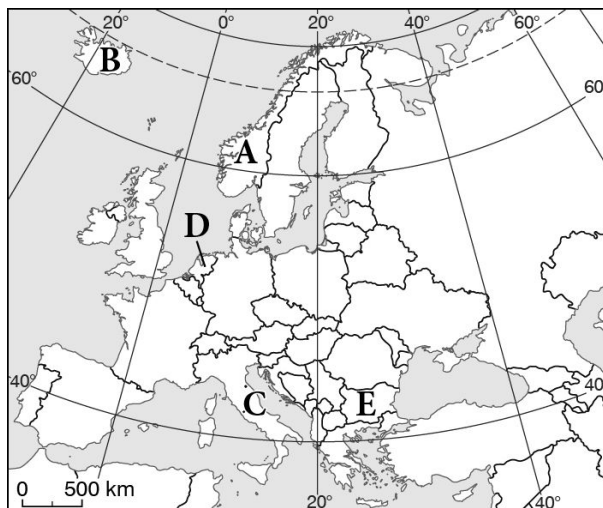
18 Wyjaśnij, dlaczego nawet latem na wycieczkę górską trzeba zabrać dodatkową ciepłą odzież chroniącą przed deszczem i wiatrem.

(... / 2 p.)

19 Podaj nazwy państw, które zaznaczono na mapie konturowej Europy literami A–E.

(... / 3 p.)

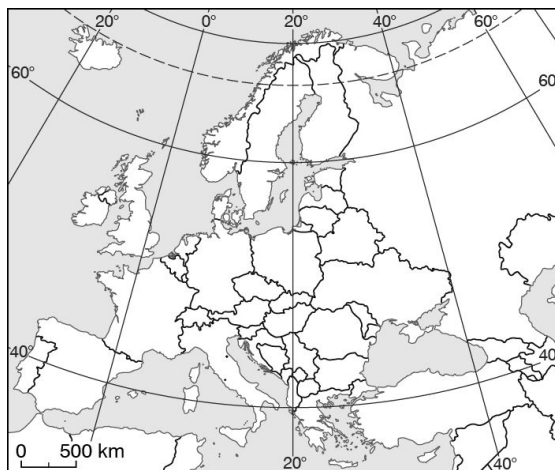
- A. _____
- B. _____
- C. _____
- D. _____
- E. _____

20 Odszukaj na mapie punkty X, Y i Z, których współrzędne geograficzne podano poniżej. Zapisz nazwy państw, na których obszarze znajdują się te punkty.

(... / 3 p.)

- Punkt X (65°N, 25°E): _____.
- Punkt Y (50°N, 10°W): _____.
- Punkt Z (52°N, 1°W): _____.

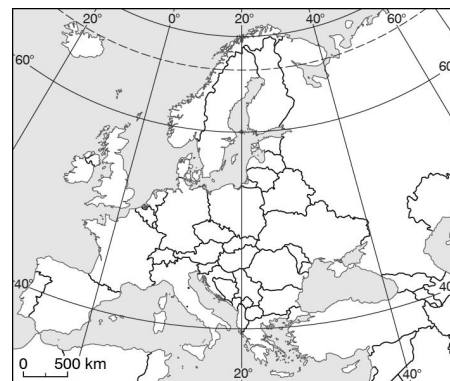
21 Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

(... / 2 p.)

1.	Szwajcaria leży na Półwyspie Skandynawskim.	P	F
2.	Belgia sąsiaduje z Francją.	P	F
3.	Łotwa i Estonia sąsiadują z Polską od wschodu.	P	F

22

Wymień nazwy państw, przez które przejeżdżamy, kiedy podróżujemy samochodem najkrótszą drogą Warszawy do Włoch.

(... / 1 p.)

23

Jacek i Marcin rozmawiają o konieczności posiadania paszportu w czasie podróży po Europie. Ustal, który z chłopców ma rację. Uzasadnij swój wybór.

Jacek: W wakacje jedziemy do Bułgarii. Ten kraj nie należy do Unii Europejskiej, dlatego musimy mieć ważny paszport, żeby przekroczyć jego granicę.

Marcin: Uważam, że się mylisz. Bułgaria jest członkiem Unii Europejskiej i należy do strefy Schengen. To oznacza, że nie potrzebujesz paszportu, żeby pojechać do tego kraju. Wystarczy ci tymczasowy dowód osobisty.

Rację ma _____, ponieważ Bułgaria _____.

(... / 2 p.)

24 Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

(... / 4 p.)

1.	Kraje należące do Unii Europejskiej muszą przestrzegać wspólnych norm prawnych, co oznacza, że muszą przestrzegać praw człowieka, chronić przyrodę czy też zapewniać odpowiednią jakość życia obywatelom.	P	F
2.	Wspólna waluta – euro – obowiązuje w Bułgarii, Wielkiej Brytanii i we Włoszech.	P	F
3.	Obywatele Unii Europejskiej mają swobodę przemieszczania się, co oznacza, że mogą mieszkać, uczyć się i pracować w krajach członkowskich.	P	F
4.	Powstanie w 1951 r. Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali uznaje się za początek zjednoczenia państw europejskich w UE.	P	F

25 Na podstawie danych z tabeli oceń, czy poniższe zdania zawierają prawdziwe informacje. Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

(... / 2 p.)

Państwo	Liczba ludności [tys. osób]	Powierzchnia [tys. km ²]	Gęstość zaludnienia [osoby/km ²]
Polska	38 116	312,7	122
Finlandia	5 492	390,9	14
Holandia	17 028	41,9	406

1.	Spośród państw wymienionych w tabeli Polska ma najmniejszą liczbę ludności.	P	F
2.	Najmniejszą powierzchnię ma kraj o największej gęstości zaludnienia.	P	F
3.	Im większa powierzchnia kraju, tym mniejsza gęstość zaludnienia.	P	F
4.	Polska ma ponad dwa razy więcej ludności niż Holandia.	P	F

26 Ustal, których krajów dotyczą opisy (A–D). Wpisz odpowiednie nazwy wybrane spośród podanych. (... / 4 p.)

Malta, Hiszpania, Norwegia, Belgia

- A. Ten kraj jest gęsto zaludniony. Jego powierzchnia jest niewielka. Osiedlaniu się sprzyjają tam korzystne ukształtowanie terenu i rozwinięta gospodarka. _____
- B. Ten kraj jest słabo zaludniony. Panują tam niekorzystne warunki klimatyczne, a zimą dni są bardzo krótkie. _____
- C. Ten kraj ma bardzo dużą gęstość zaludnienia. Należy do najmniejszych państw europejskich. _____
- D. Ten kraj jest średnio zaludniony. Ma dość dużą powierzchnię. Panuje tam korzystny klimat, a gospodarka jest rozwinięta. _____

27 Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa. (... / 4 p.)

1.	Liczba ludności Europy wynosi około 740 milionów osób.	P	F
2.	Liczba ludności Europy rośnie bardzo wolno.	P	F
3.	Europejskie rodziny najczęściej są wielodzietne, czyli mają troje lub więcej dzieci.	P	F
4.	W Europie żyje bardzo mało osób starszych, powyżej 65 roku życia.	P	F

28 Zaznacz zdania, w których opisano przyczyny starzenia się społeczeństw w Europie. (... / 2 p.)

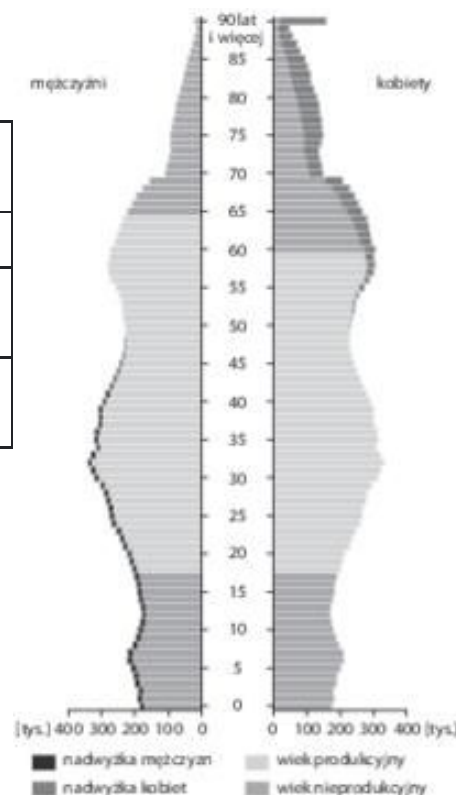
- A. Starsi ludzie żyją dłużej dzięki coraz lepszym warunkom życia.
- B. Rodzi się mniej dziewczynek niż chłopców.
- C. Rodzi się mniej dzieci, ponieważ rodzice chcą im zapewnić jak najlepsze warunki do życia, na przykład osobny pokój.
- D. Miasta stają się coraz bardziej zatłoczone, ponieważ coraz więcej ludzi się do nich przeprowadza.

29 Zaznacz zdania, w których opisano skutki starzenia się społeczeństw w Europie. (... / 2 p.)

- A. Dochody państwa maleją, ponieważ coraz więcej osób otrzymuje emerytury.
- B. Wzrasta produkcja rowerów trójkołowych, ponieważ coraz więcej ludzi potrzebuje takich pojazdów.
- C. Ludność przenosi się ze wsi do miast oraz z obszarów górskich na niziny.
- D. Rosną wydatki na leczenie osób starszych i opiekę nad nimi.

30 Oceń na podstawie załączonej piramidy wieku dla Polski, czy podane informacje są zgodne z prawdą. Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa. (... / 2 p.)

1.	Jest więcej kobiet, które mają 30 lat, niż dziewczynek, które mają 10 lat.	P	F
2.	Wśród najstarszych osób przeważają mężczyźni.	P	F
3.	Po jednej stronie piramidy znajdują się dane dla mężczyzn, a po drugiej – dla kobiet.	P	F
4.	Jest więcej dziesięcioletnich chłopców niż dziesięcioletnich dziewczynek.	P	F

31 Zaznacz poprawne dokończenie zdania. (... / 1 p.)

- Imigrant to
- A. osoba, która wyjechała z danego kraju. B. osoba, która przyjechała do danego kraju.

32 Przeczytaj wypowiedzi migrantów. Następnie zapisz właściwe przyczyny migracji wybrane spośród podanych poniżej. (... / 2 p.)

wojny, niska jakość życia i brak pracy, ograniczony dostęp do edukacji

- A. Przeprowadziliśmy się do innego państwa, ponieważ w naszym kraju rodzice zarabiali tak mało, że nie było nas stać na jedzenie. _____
- B. Zdecydowaliśmy się opuścić nasze miasto, ponieważ każdego dnia baliśmy się, że zginiemy w czasie bombardowania. _____
- C. Wyjechaliśmy, ponieważ rodzice chcieli, żebyśmy nauczyły się czytać i pisać. W naszej okolicy nie było szkoły, do której mogłybyśmy chodzić. _____

33 Podkreśl nazwy krajów imigracyjnych, czyli takich, do których więcej ludzi się przeprowadza, niż z nich wyjeżdża. (... / 2 p.)

Belgia, Białoruś, Łotwa, Norwegia, Hiszpania, Polska, Rumunia, Francja

34 Joasia wyjeżdża na kilka lat do Brukseli, ponieważ jej rodzice będą pracować w instytucjach Unii Europejskiej. Kolega Joasi twierdzi, że będzie ona tam imigrantką. Oceń, czy kolega Joasi ma rację? Uzasadnij odpowiedź. (... / 2 p.)

35 Podkreśl zdania, w których opisano korzyści wynikające z przyjmowania migrantów. (... / 1 p.)

- A. Mieszkańcy interesują się kulturą i sztuką migrantów, a także organizują imprezy integrujące z migrantami.
- B. Mieszkańcy krajów przyjmujących obawiają się utraty pracy po przybyciu dużej liczby migrantów.
- C. Migranci narażają się podczas podróży na liczne niebezpieczeństwa.
- D. Społeczeństwo odmładza się, ponieważ rodziny migrantów mają zwykle więcej dzieci niż rodziny mieszkańców danego kraju.

36 W każdym z zestawów (A–C) skreśl nazwę narodu, który nie pasuje do danej grupy ludów. Następnie zapisz, do której grupy ludów należy ten naród. (... / 3 p.)

- A. Ludy germańskie: Słowacy, Niemcy, Austriacy, Szwedzi.
_____ należą do ludów _____.
- B. Ludy romańskie: Włosi, Portugalczycy, Anglicy, Francuzi.
_____ należą do ludów _____.
- C. Ludy słowiańskie: Rosjanie, Chorwaci, Ukraińcy, Hiszpanie.
_____ należą do ludów _____.

37 Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa. (... / 2 p.)

1.	Londyn jest stolicą Unii Europejskiej.	P	F
2.	Londyn leży na wyspie.	P	F
3.	Dużą część mieszkańców Londynu stanowią osoby pochodzące z Europy Wschodniej, Azji i Afryki.	P	F
4.	Dzielnica biznesowa Londynu nazywa się Montmartre.	P	F

38 Na zdjęciu przedstawiono jedną z atrakcji turystycznych Paryża. Zaznacz jej nazwę. (... / 1 p.)

- A. Pałac w Wersalu.
- B. Tower Bridge.
- C. Kanał La Manche.
- D. Wieża Eiffla.

39 Zaznacz literę P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub literę F – jeśli jest fałszywa.

(... / 2 p.)

1.	Największe i najbardziej znane paryskie lotnisko nazywa się Charles de Gaulle.	P	F
2.	Paryż jest uważany za światową stolicę finansów i biznesu.	P	F
3.	Turyści przyjeżdżający do Paryża mogą zwiedzić zespół pałacowo-ogrodowy w Wersalu.	P	F
4.	Paryż ma nieco mniej mieszkańców niż stolica Polski – Warszawa.	P	F

40 Do poniższych stwierdzeń na temat Paryża i Londynu (1–3) dobierz właściwe uzasadnienia wybrane spośród podanych (A–D).

(... / 3 p.)

1. Paryż i Londyn to ważne węzły komunikacyjne, ponieważ...

A. odwiedza je kilkadziesiąt milionów turystów rocznie.

2. Paryż i Londyn stanowią centra turystyczne, ponieważ...

B. są one ośrodkami gospodarczymi i kulturalnymi o międzynarodowym znaczeniu.

3. Paryż i Londyn są nazywane światowymi metropoliami, ponieważ...

C. należą do największych miast w Europie.

D. ich lotniska obsługują rocznie największą liczbę pasażerów w Europie.

41 Dokończ zdania, w których porównano Paryż i Londyn.

(... / 4 p.)

A. Londyn leży nad Tamizą, a Paryż – nad _____.

B. Londyn jest uznawany za centrum finansów i biznesu, a Paryż – za centrum _____.

C. Mieszkańcy Londynu najczęściej mówią po angielsku, a mieszkańcy Paryża – po _____.

D. Londyn jest stolicą Wielkiej Brytanii, a Paryż – _____.

42 Maria przygotowuje prezentację na temat Londynu, w którym mieszkała przez kilka miesięcy. **Podkreśl nazwy obiektów, których fotografie Maria może wykorzystać w swojej pracy.**

(... / 2 p.)

*lotnisko Heathrow, Luwr, Muzeum Brytyjskie, katedra Notre Dame,
pałac Buckingham, Montmartre*